

Yargıtay HGK E.2025/61 K.2026/92 (18.02.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2025/61 E. , 2026/92 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2022/35 E., 2022/336 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 01.12.2021 tarihli ve

2020/4431 Esas, 2021/6742 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 11. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, İlk Derece Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; müvekkili banka ile dava dışı ... Tur. San. Ltd. Şti. arasında 17.09.2008 tarihinde genel kredi sözleşmesi imzalandığını, davalı şirketin sözleşmeyi müşterek borçlu ve müteselsil kefil sıfatıyla imzaladığını, genel kredi sözleşmesi uyarınca dava dışı şirketin kullandığı çeşitli nakdî kredilerin ödenmemesi üzerine 23.01.2015 tarihinde dava dışı şirket ile kefil olan davalıya ihtarname gönderilerek hesabın kat edildiğini, borcun ödenmemesi üzerine alacağın tahsili için başlatılan icra takibinin ise davalının haksız itirazı üzerine durduğunu ileri sürerek davalının itirazının iptali ile davalı aleyhine alacağın %20'si oranından aşağı olmamak üzere icra inkâr tazminatına hükmedilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı şirket usulüne uygun tebligata rağmen davaya cevap vermemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 30.10.2018 tarihli ve 2016/621 Esas, 2018/719 Karar sayılı kararı ile; davaya konu edilen alacaklardan 17.09.2008... .05.2011 düzenleme tarihli sırasıyla 7.000,00 TL ve 1.750,00 TL değerindeki teminat mektuplarının 13.10.2014 tarihli muhatap talebine istinaden davacı tarafından tazmin edilmesi nedeniyle davalı şirketin toplam 8.750,00 TL'den sorumlu olduğu, kredi sözleşmesinde buna dair açık bir düzenleme ve hüküm bulunmaması nedeniyle emsal Yargıtay kararları uyarınca dava dışı kredi müşterisine teslim edilen üç adet çekten kaynaklanan 3.600,00 TL depo talebinin kefil davalıdan talep edilemeyeceği, şirket kredi kartından kaynaklı alacağın genel kredi sözleşmesinin 29. maddesi uyarınca bu tür kart borçlarından kredi müşterisi şirketin sorumlu olacağı ve şirket kredi kartı üyelik sözleşmesindeki hükümlerin uygulanacağı, burada ise kefillerin sorumlu olacağına dair bir hüküm bulunmaması nedeniyle davalı kefilin

bu alacak kaleminden de sorumlu tutulamayacağı, üye iş yeri risk kredisinden kaynaklanan alacak için kefilin sorumluluğuna dair genel kredi sözleşmesinde ve üye işyeri sözleşmesinde hüküm bulunmadığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne davalının Antalya 13. İcra Müdürlüğünün 2015/1602 Esas sayılı icra dosyasında 8.750,00 TL asıl alacak, 303,33 TL işlemiş faiz ve 15,17 TL gider vergisi olmak üzere toplam 9.068,50 TL alacağı yapmış olduğu itirazın iptaline, (tahsilde tekerrür olmamak üzere) bu miktar alacak üzerinden takibin devamına, hüküm altına alınan 9.068,50 TL üzerinden hesap edilecek %20 oranındaki icra inkâr tazminatının davalıdan tahsiline, davacının fazlaya ilişkin talebinin reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 16.10.2019 tarihli ve 2019/173 Esas, 2019/1937 Karar sayılı kararı ile; icra takibinde genel kredi sözleşmesinde çek depo bedellerinden kefilin sorumlu olduğuna dair açık hüküm bulunmadığından kefilin sorumlu olmadığı, icra takibine konu alacaklardan teminat mektubu tazminine ilişkin 8.750,00 TL asıl alacak ve ferileri dışındaki takip konusu diğer alacakların dayandığı sözleşmelerde davalının kefil sıfatıyla imzası bulunmadığından davalının kefil olarak sorumlu olmadığı, Mahkemece yazılı gerekçeyle davanın kısmen kabulüne karar verilmesinin yerinde olduğu gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile;

“...1-Yapılan yargılama ve saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kuralları gözetildiğinde İlk Derece Mahkemesince verilen kararda bir isabetsizlik olmadığının anlaşılmasına göre, davacı vekilinin aşağıdaki bent dışındaki sair temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2-Dava, genel kredi sözleşmesindeki kefalet kaydı nedeniyle başlatılan icra takibine vaki itirazın iptali istemine ilişkin olup, davanın kısmen kabulüne dair verilen ilk derece mahkemesi kararına karşı davacı vekili tarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuş olmakla, Bölge Adliye Mahkemesince davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Ancak, davalının imzası bulunan 17.09.2008 tarihli genel kredi sözleşmesinin 29 ve kefaleti düzenleyen 41’inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, asıl borçlu şirketin kredi kartına ilişkin borcunun da davalının kefalet borcu kapsamında olduğunun kabulüyle buna göre söz konusu alacaktan da sorumlu tutulması gerekirken, sözleşmede kefilin sorumluluğuna ilişkin açık bir hüküm bulunmadığından bahisle bu kalem alacakla ilgili davanın reddi doğru olmamış, hükmün davacı yararına bozulmasına karar verilmesi gerekmiştir...” gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. İlk Derece Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; önceki karar gerekçesine ilâveten, 17.09.2008 tarihli genel kredi sözleşmesinin 29... . maddelerinden hareketle davalının asıl borçlunun kredi kartına ilişkin borcundan da sorumlu tutulamayacağı, davalının imzası bulunmayan şirket kredi kartı üyelik sözleşmesinin genel kredi sözleşmesinden daha sonra 22.11.2010 tarihinde imzalandığı, bu sözleşmenin 17.09.2008 tarihli genel kredi sözleşmesinin 29. maddesi uyarınca sözleşme eki olarak kabul edilmeyeceği, aksi kabulün kefaletin genel ilkelerine aykırı bir durum ortaya çıkaracağı gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Direnme kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili; davalı ile müvekkili banka arasında önceki tarihli kredi sözleşmesinin iptal edildiği yönünde bir anlaşma veya bankanın kefaletten vazgeçtiğine dair bir kabul olmadığından önceki tarihli sözleşme ve bu sözleşmedeki kefaletin geçerli şekilde sürdüğünü, davalının kefil sıfatıyla kredi bu sözleşmesinden veya başka sözleşmelerden bankaya karşı borçlandığı veya borçlanacağı tutarları kefalet limiti dahilinde ödemeyi taahhüt ettiğini belirterek direnme kararının bozulmasını istemiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; somut olayda, dava dışı borçlu şirketin kredi kartına ilişkin borcunun davalının da kefalet borcu kapsamında olup olmadığı, buradan varılacak sonuca göre davalı şirketin bu alacaktan da sorumlu tutulmasının gerekip gerekmediği noktasında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

1. 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun (818 sayılı BK) 483 ve devamı maddeleri.

2. Değerlendirme

1. Uyuşmazlığın çözümü açısından öncelikle konuyla ilgili yasal düzenleme ve kavramların açıklanmasında yarar vardır.

2. Kefalet; bir borcun borçlu tarafından ifa edilmemesinin sonuçlarından kişisel olarak sorumlu tutulmayı üstlenme olarak tanımlanabilir (doktrindeki bir esere atıf). Kefalet sözleşmesiyle kefil, asıl borçlunun borcunu ödememesi durumunda, söz konusu borçtan şahsen sorumlu olacağını taahhüt ederek borçlunun borcunu ifa etmeme riskini üstlenir (doktrindeki bir esere atıf).

3. Genel kredi sözleşmesinin imzalandığı tarih olan 17.09.2008 itibarıyla eldeki davaya uygulanması gereken 818 sayılı BK'nın 483. maddesinde [6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu (6098 sayılı TBK) md. 581] kefalet sözleşmesi; "Kefalet, bir akittir ki onunla bir kimse, borçlunun akdettiği borcun edasını temin etmeği alacaklıya karşı taahhüt eder" şeklinde tanımlanmıştır. Kefaletin türleri ise aynı Kanun'un 486. vd. (6098 sayılı TBK md. 585 vd.) maddelerinde düzenlenmiş ve uyuşmazlık konusu müteselsil kefaletle ilgili olarak 487. maddesinde; "Kefil, borçlu ile beraber müteselsil kefil ve müşterek müteselsil borçlu sıfatı ile veya bu gibi diğer bir sıfatla borcun ifasını deruhde etmiş ise alacaklı asıl borçluya müracaat ve rehinleri nakde tahvil ettirmeden evvel kefil aleyhinde takibat icra edebilir" denilmiştir. Bu maddede kullanılan "müteselsil kefil ve müşterek borçlu" ifadesinin kefalet sözleşmesinin niteliği gereği müteselsil kefil olarak anlaşılması gerekmektedir. Zira bu

husus 6098 sayılı TBK'nın 586. maddesinin gerekçesinde açıkça ifade edilmiştir.

4. Kefalet sözleşmesi kişisel bir teminat sözleşmesidir. Diğer sözleşmeler gibi kefil ile alacaklının karşılıklı ve birbirine uygun iradelerinin birleşmesi ile meydana gelir. Bu sözleşme ile kefil, asıl borçlunun borcunu alacaklıya karşı ifa edememesi tehlikesini kişisel olarak üstlenmektedir.

5. Gerek öğretide, gerekse uygulamada sınırları belli olmak şartıyla devamlı, değişik içerikli, birden ziyade yükümlülüğü içeren borç ilişkileri için geçerli olarak kefil olunabileceği kabul edilmektedir. Kefaletin asıl borçlunun çeşitli yükümlülüklerinden sadece birisi için verilmesi zorunlu değildir. Azami miktar ile sınırlı olmak üzere kefilin borçlunun belirli birden fazla yükümlülüğünü aynı kefalet sözleşmesinde tekeffül etmesi mümkündür. Ancak kefil olunan yükümlülüklerin neler olduğunun kefalet sözleşmesinden anlaşılması gerekir.

6. Kefalet sözleşmesi ile alacaklının alacağı teminat altına alınmaktadır. Kefilin yükümlülüğü, kefaletin türüne göre alacaklıya ödemedede bulunmaktan ibarettir. Buna karşılık, alacaklının da kefile karşı yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülüklerden birisi 818 sayılı BK'nın 500/1. maddesinde düzenlenmiştir. Anılan madde; "Alacaklı kefaletten dolayı tahakkuk eden borcun temini için kefaletin akdi esnasında tesis yahut sonradan istihsal olunan teminatı kefilin zararına olarak tenkis eder veya elinde bulunan delaili elden çıkarırsa kefile karşı mesul olur" hükmünü haizdir. Buna göre alacaklı, asıl borcun temini için kefalet sözleşmesinin kurulmasından önce veya sonra verilen her türlü teminatı kefilin zararına olarak azaltır veya elindeki delilleri elden çıkarırsa kefile karşı sorumlu olur. Aynı şekilde 818 sayılı BK'nın 501. maddesi gereğince alacaklı, alacağını alırken teminat ve delilleri kefile nakil ve tevdi etmek zorundadır. Alacaklı bu külfeti yerine getirmezse kefil sorumluluktan kurtulur.

7. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (6762 sayılı TTK)"Teselsül karinesi" başlıklı 7. maddesi [6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (6102 sayılı TTK) md. 7]; "İki veya daha fazla kimse,içlerinden yalnız biri veya hepsi için ticari mahiyeti haiz bir iş dolayısıyla diğer bir kimseye karşı müştereken borç altına girerlerse mukavelede aksi kararlaştırılmış olmadıkça müteselsilen mesul sayılırlar.

Ticari borçlara kefalet halinde,gerek asıl borçlu ile kefil ve gerek kefiller arasındaki münasebetlerde dahi hüküm böyledir" hükmünü taşımakta olup belirtilen bu hüküm gereğince, ticari iş niteliği taşıyan bir borca kefalet verilmesi hâlinde, kanunda veya sözleşmede aksi belirtilmedikçe bu kefalet müteselsil sayılır.

8. Bu noktada banka genel kredi sözleşmelerine değinmek gerekirse; anılan sözleşmeler Türk hukukunda bağımsız bir sözleşme tipi olarak düzenlenmemiştir. Banka genel kredi sözleşmesi Türk hukukunda düzenlenmemiş olduğundan isimsiz bir sözleşmedir.

9. Banka genel kredi sözleşmesi bankanın müşteriye, müşterinin talebine göre nakdi veya gayrînakdi krediyi belirli bir limit dahilinde süreli veya süresiz olarak kullandırmayı, müşterinin ise kullandığı krediyi geri ödemeyi ve bankanın zararını tazmin etmeyi veya bankayı borçtan kurtarmayı, faiz ve komisyon vermeyi üstlendikleri sözleşmedir (doktrindeki bir esere atıf). Nakdi krediler, bankanın satın alma gücünü para olarak devrettiği kredilerdir. Gayrı nakdi krediler ise bankanın komisyon karşılığında müşteri lehine üstlendiği bir sorumluluğu veya yükümlülüğü konu alan kredilerdir.

10. Banka genel kredi sözleşmesinde sözleşme limitinin belirlenmesi yanında ayrıca kefilin sorumlu olacağı azami miktarın belirlenmesi gerekir (doktrindeki bir esere atıf). Kefilin sorumlu olacağı azami miktarın belirtilmemiş olması hâlinde kefalet sözleşmesi geçersiz olur.

11. Her ne kadar 818 sayılı BK'nın 484. maddesine göre, kefalet sözleşmesinin geçerli olabilmesi için yazılı şekilde düzenlenmesi ve kefilin sorumlu olacağı miktarın açıkça gösterilmesi zorunlu ise de Yargıtay 6098 sayılı TBK yürürlüğe girmeden önce imzalanan sözleşmeler bakımından vermiş olduğu kararlarda banka genel kredi sözleşmesini borçlu ile birlikte imzalayan kefilin sorumlu olacağı azami miktarın kefalet sözleşmesinde belirtilmemesi hâlinde banka genel kredi sözleşmesi limitinin kefilin azami sorumluluğunu gösterdiğini kabul etmiştir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 01.04.1992 tarihli ve 1992/15-74 Esas, 1992/224 Karar sayılı kararı).

12. Aynı genel kredi sözleşmesi kapsamında limit dahilinde birden fazla kredi kullanılması hâlinde kefil bu kredilerden kaynaklı borçlardan sorumludur. Müşteri ile banka arasındaki kefilin taahhüt altına girdiği genel kredi sözleşmesi ilişkisi devam ettiği sürece, kefilin sorumluluğu da kural olarak devam eder ve bu sözleşme kapsamında limit dahilinde ileride doğacak borçların tamamı kefil tarafından teminat altına alınmış olur (doktrindeki bir esere atıf).

13. Tüm bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; eldeki dava genel kredi sözleşmesine dayanılarak başlatılan genel haciz yolu ile icra takibine davalı kefilin itirazının iptali istemine ilişkin olup geline aşamada uyumsuzluk asıl borçlunun kredi kartı nedeniyle doğan borcunun davalının kefalet borcu kapsamında olup olmadığı noktasında toplanmıştır.

14. Davalı şirketin sadece 17.09.2008 tarihli 100.000,00 TL limitli genel kredi sözleşmesini kefil sıfatıyla imzaladığı ve şekli açıdan hâlen geçerli kefalet yükümlülüğünün bulunduğu, kefile gönderilen kat ihtarının tebliğine ilişkin dosyaya evrak sunulmadığından kefilin temerrüdünün ödeme emrinin tebliği ile başladığının kabulü gerekir.

15. Davalı şirketin kefil sıfatıyla 22.11.2010 tarihli şirket kredi kartı üyelik sözleşmesi gereğince sorumlu tutulup tutulamayacağı bakımından ise genel kredi sözleşmesinin ilgili hükümlerinin değerlendirilmesi gereklidir. Sözleşmenin "Şirket kredi kartı kredisi" başlıklı 29. maddesinde genel kredi sözleşmesi ile bu sözleşmenin eki ve ayrılmaz parçası olan "Şirket kredi kartı üyelik sözleşmesi" hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. Bahsi geçen sözleşmenin "Kefalet" başlıklı 41.1. maddesi ise; "İşbu sözleşmenin sonunda imzası bulunan kefil veya kefiller, Müşterinin bu sözleşmeden veya her ne sebeple olursa olsun gerek yalnız olarak, gerekse diğer kişilerle birlikte aslen veya kefil sıfatıyla borçlandığı veya borçlanacağı (kefalet dahil) bütün meblağları, Bankaya karşı, 1. maddede yazılı kredi miktarına kadar müşterek borçlu ve müteselsil kefil olarak üstlenir veya üstlenirler,..." hükmünü içermektedir.

16. 22.11.2010 tarihli şirket kredi kartı üyelik sözleşmesinin 19. maddesinde ise bu sözleşmenin genel kredi sözleşmesinin eki ve ayrılmaz parçası olduğu ve bu sözleşmede hüküm bulunmayan hâllerde genel kredi sözleşmesinin hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

17. Belirtilen sözleşme hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; dava dışı asıl borçlu şirketin kredi kartına ilişkin borcunun da davalı müteselsil kefilin kefalet borcu kapsamında olduğunun kabulü gerekir. Zira; müşteri ile banka arasındaki kefilin taahhüt altına girdiği genel kredi sözleşmesinden doğan ilişki devam ettiği sürece, kefilin sorumluluğu da kural olarak devam eder ve bu sözleşme kapsamında belirlenen limit dahilinde ileride doğacak borçların tamamı kefil tarafından teminat altına alınmış olur. Bu nedenle genel kredi sözleşmesini müteselsil kefil sıfatıyla imzalayan davalı şirket dava dışı asıl borçlu şirketin kredi kartı borcundan sorumludur.

18. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında; kredi kartı sözleşmesinin ayrı bir sözleşme olduğu, bahsi geçen sözleşmede kefilin sorumlu olacağına dair bir hüküm bulunmadığı gibi kefilin sorumlu tutulacağı limitin de belli olmadığı, şirket kredi kartı

sözleşmesinde sorumluluk için kefilin sorumluluğunun ayrıca düzenlenmesi gerektiği, bu nedenle direnme kararının onanması görüşü ileri sürülmüşse de bu görüş Kurul çoğunluğunca benimsenmemiştir.

19. Hâl böyle olunca tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki delillere, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere göre, Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

20. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulüyle direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 371. maddesi gereğince BOZULMASINA,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, karardan bir örneğin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

18.02.2026 tarihinde oy çokluğuyla kesin olarak karar verildi.